

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 10Sžik/3/2018
Identifikačné číslo spisu: 1016202682
Dátum vydania rozhodnutia: 28.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1016202682.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Hatalovej, PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci žalobcu: Aliancia Fair-play, o.z., Smrečianska 21, Bratislava, IČO: 318 101 95, právne zastúpený Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom so sídlom Rožňavská 2, Bratislava, proti žalovanému (sťažovateľovi): Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky, Stromová 1, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia č. 2016-22769/41513:1-Sekr. zo dňa 11. októbra 2016, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/305/2016-37 zo dňa 22. marca 2018, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 6S/305/2016-37 zo dňa 22. marca 2018 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

I.

Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Dňa 30.08.2016 rozhodnutím č. 505-1/2016-PKV (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky nevyhovelo žiadosti o poskytnutie informácie:

- a) dátumov, kedy zasadala komisia na vyhodnocovanie ponúk,
- b) fotokópie dokumentu, ktorým bolo rozhodnuté o námietkach uchádzačov,
- c) dátumov, kedy vyzval ÚVO na predloženie spisu k verejnému obstarávaniu (a vyplneniu tzv. formulára),
- d) dátumov odoslania spisu k verejnému obstarávaniu (a vyplneniu tzv. formulára),
- e) fotokópie vyjadrenia (ministerstva) k podaným námietkam,
- f) fotokópii oficiálnej komunikácie medzi ministerstvom a Úradom pre verejné obstarávanie, týkajúce sa verejnej súťaže Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR s názvom zákazky "EDUNET_SK Poskytnutie telekomunikačných a dátových služieb, služieb centrálného manažmentu virtuálnej privátnej siete so zadanou úrovňou servisných služieb a zadanými bezpečnostnými štandardami

pripojenia pre školy" (23502 -MSS).

2. Prvostupňové rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že požadované informácie je možné považovať za údaje, ktoré nie je správny orgán povinný sprístupniť podľa § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZSI“) v spojení s § 44 ods. 3 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZVO“) a § 11 ods. 1 písm. c) ZSI, keďže proces verejného obstarávania na predmet zákazky, ktorá je predmetom žiadanej informácie, ešte nebol ukončený a poskytnutie informácií by mohlo znamenať poškodenie oprávnených záujmov iných fyzických osôb, alebo by mohlo brániť čestnej hospodárskej súťaži. Poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Sžf/36/2011, na možnosť zneužitia informácií tretími osobami získaných prostredníctvom ZSI s odkazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Sžf/6/2012 z 28.02.2013.

3. Žalobca napadol rozhodnutie rozkladom, o ktorom rozhodol v tom čase Minister školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky tak, že rozhodnutím č. 2016-22769/41513:1-Sekr. zo dňa 11.10.2016 (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) rozklad zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Žalovaný sa stotožnil so skutkovým záverom vysloveným v prvostupňovom rozhodnutí. K námietke neodôvodnenia aplikácie ust. § 11 ods. 1 písm. c) ZSI uviedol, že predmetné ustanovenie je potrebné aplikovať v súvislosti s § 11 ods. 1 písm. b) ZSI v spojení s § 44 ods. 3 ZVO, pričom je v odôvodnení rozhodnutia uvedené len ako podporné ustanovenie. Prvostupňový správny orgán sa pri rozhodovaní riadil zásadami a princípmi verejného obstarávania ako celku, pričom proces verejného obstarávania a mechanizmus zverejňovania požadovaných informácií sa riadi osobitným zákonom ZVO.

II.

Konanie na krajskom súde

4. Proti preskúmanému rozhodnutiu podal žalobca správnu žalobu. Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zrušil preskúmané rozhodnutie a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie z nasledujúcich dôvodov:

- prvostupňového rozhodnutie s označením žiadateľa W. A., Alanzia Fair- Play, Smrečianska 21, Bratislava, bolo vydané vo vzťahu k právnickej osobe a nemožno žalobcu ukrátiť na jeho právach pri podaní správnej žaloby vo veci nevyhovenia žiadosti o poskytnutie informácií v zmysle ZSI, v ktorom bol účastníkom administratívneho konania,
- obranu žalovaného k otázke aktívnej žalobnej legitímácie súd vyhodnotil ako nedôvodnú a účelovú, lebo túto vzniesol až vo vyjadrení k žalobe, pričom ak mal už prvostupňový správny orgán po podaní žiadosti o sprístupnenie informácií za to, že žiadosť nemá predpísané náležitosti upravené v § 14 ods. 2 ZSI, mal postupovať podľa § 14 ods. 3 ZSI, t. j. vyzvať žiadateľa, aby v určenej lehote neúplnú žiadosť doplnil pod hrozbou odloženia žiadosti,
- námietky žalobcu opísané v odsekoch 4. až 8. rozhodnutia súd vyhodnotil ako dôvodné s poukazom na nedostatočné odôvodnenie a nepreskúmateľnosť,
- súd vo vzťahu k vyjadreniu žalovaného nesúhlasí s názorom, že vyjadrenie ministerstva možno považovať za dielo v zmysle § 3 zákona č. 185/2015 Z. z. Autorský zákon, preto je predmetom ochrany duševného vlastníctva žalovaného. Podľa názoru súdu práva duševného vlastníctva vo vzťahu k ZSI sú práva chránené na základe administratívneho rozhodnutia (zápis vo verejnom registri - priemyselné vzory, ochranné známky) a na základe autorského zákona (autorské diela).

III.

Obsah kasačnej sťažnosti/stanoviská

A)

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť z dôvodu uvedeného v § 440 ods. 1 písm. f) S.s.p., t. j. z dôvodu, že krajský súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že

došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

6. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol, že:

- v podaní zo dňa 07.02.2017 nazvanom „Vyjadrenie k žalobe“ navrhol v zmysle § 101 S.s.p. uspokojiť žalobcu vydaním nového rozhodnutia, ktorým sťažovateľ sprístupní žalobcovi ním požadované informácie v súlade so ZSI v spojení s § 20 ZVO do 30 dní od uverejnenia oznámenia o výsledku predmetného verejného obstarávania. Krajský súd to skonštatoval v bode 14 rozsudku, avšak s predmetným návrhom sa nevysporiadal,
- s poukazom na § 101 ods. 2 S.s.p. bolo povinnosťou krajského súdu pred vydaním rozhodnutia vo veci samej uznesením rozhodnúť o vydaní alebo nevydaní súhlasu s uspokojením žalobcu,
- krajský súd o návrhu žalovaného na uspokojenie žalobcu nerozhodol, ale vydal rozsudok vo veci samej bez toho, aby mu umožnil uspokojiť žalobcu postupom podľa § 101 S.s.p.,
- procesným postupom v rozpore so zákonom krajský súd porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces zaručené článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a článkom 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd,
- trvá na návrhu na uspokojenie žalobcu postupom podľa § 101 S.s.p., ktorý považuje za zákonný, spravodlivý a v súlade so základnými princípmi súdneho konania.

7. Z uvedených dôvodov navrhol, aby kasačný súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol, aby kasačný súd priznal kasačnej sťažnosti odkladný účinok.

B)

8. Žalobca ku kasačnej sťažnosti nepodal vyjadrenie.

IV.

Právny názor Najvyššieho súdu

9. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S.s.p.) predovšetkým postupom podľa § 452 ods. 1 v spojení s § 439 S.s.p. preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a z toho vyplývajúce možné dôvody jej odmietnutia. Po zistení, že kasačnú sťažnosť podala oprávnená osoba včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ S.s.p.) a že ide o rozhodnutie, proti ktorému je kasačná sťažnosť prípustná (§ 439 S.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu, a jednomyseľne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 S.s.p.) dospel k záveru, že rozhodnutie krajského súdu je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Takto kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 S.s.p.) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 28.02.2019 (§ 137 ods. 4 v spojení s § 452 ods. 1 S.s.p.).

Podľa § 101 (Uspokojenie žalobcu) S.s.p.:

- (1) Žalovaný orgán verejnej správy môže podať správne súdu návrh na uspokojenie žalobcu vydaním nového rozhodnutia, opatrenia alebo vykonaním iného úkonu, ak sa tým nezasiahne do práv, právom chránených záujmov alebo povinností tretích osôb a správny súd vo veci ešte nerozhodol.
- (2) Správny súd uznesením rozhodne o vydaní alebo nevydaní súhlasu s postupom podľa odseku 1. V uznesení o vydaní súhlasu správny súd súčasne určí lehotu, v ktorej je potrebné vydať nové rozhodnutie, opatrenie alebo vykonať iný úkon a oznámiť ho správne súdu. Márnym uplynutím tejto lehoty stráca uznesenie o vydaní súhlasu svoje účinky a správny súd pokračuje v konaní.
- (3) Ak orgán verejnej správy v lehote podľa odseku 2 doručí správne súdu rozhodnutie, opatrenie alebo oznámenie o vykonaní iného úkonu podľa odseku 1, zašle ho predseda senátu žalobcovi spolu s výzvou, aby sa v určenej lehote vyjadril, či bol orgánom verejnej správy uspokojený. Zmeškanie lehoty nemožno žalobcovi odpustiť.
- (4) Správny súd konanie uznesením zastaví, ak
 - a) žalobca oznámil, že je uspokojený,

b) žalobca sa v lehote podľa odseku 3 nevyjadril a zo všetkých okolností prípadu je zrejmé, že k jeho uspokojeniu došlo.

(5) Na vydanie rozhodnutia orgánu verejnej správy, opatrenia orgánu verejnej správy alebo iného úkonu orgánu verejnej správy podľa odseku 1 sa primerane použijú ustanovenia toho osobitného predpisu, podľa ktorého bolo vydané rozhodnutie orgánu verejnej správy, opatrenie orgánu verejnej správy alebo iný úkon orgánu verejnej správy, ktorého preskúmania zákonnosti sa žalobca domáhal.

(6) Rozhodnutie, opatrenie alebo iný úkon podľa odseku 1 nadobúda právoplatnosť alebo obdobné právne účinky dňom právoplatnosti rozhodnutia správneho súdu o zastavení konania podľa odseku 4. Tým istým dňom zanikajú právne účinky napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného úkonu orgánu verejnej správy.

Podľa § 462ods. 1 S.s.p., ak kasačný súd po preskúmaní zistí dôvodnosť kasačnej sťažnosti, rozhodne o zrušení napadnutého rozhodnutia a podľa povahy vráti vec krajskému súdu na ďalšie konanie alebo konanie zastaví, prípadne vec postúpi orgánu, do ktorého pôsobnosti patrí.

10. Sťažovateľ namietal, že správny súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Kasačný súd uvádza, že pojem "právo na spravodlivý proces" nahrádza doterajší pojem "odňatie možnosti konať pred súdom", nakoľko obsahové znaky pojmu "právo na spravodlivý proces" vyplývajú z konštantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva i Ústavného súdu Slovenskej republiky. Tento sťažnostný bod odôvodnil tým, že v podaní zo dňa 07.02.2017 nazvanom „Vyjadrenie k žalobe“ navrhol v zmysle § 101 S.s.p. uspokojiť žalobcu vydaním nového rozhodnutia, ktorým sťažovateľ sprístupní žalobcovi ním požadované informácie. S poukazom na § 101 ods. 2 S.s.p. bolo povinnosťou krajského súdu pred vydaním rozhodnutia vo veci samej uznesením rozhodnúť o vydaní alebo nevydaní súhlasu s uspokojením žalobcu vydaním nového rozhodnutia. Krajský súd sa s predmetným návrhom nevysporiadal, čím porušil právo sťažovateľa na spravodlivý proces. Tento sťažnostný dôvod vyhodnotil kasačný súd ako dôvodný.

11. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že sťažovateľ vo vyjadrení k správnej žalobe v bode III. súdu navrhol, že v zmysle § 101 S.s.p. uspokojí žalobcu vydaním nového rozhodnutia, ktorým sprístupní žalobcovi ním požadované informácie, pričom návrh bližšie odôvodnil. Súd existenciu návrhu sťažovateľa iba skonštatoval v bode 14. rozsudku a ďalej sa týmto návrhom nezaoberal.

12. Z dôvodovej správy k návrhu S.s.p., konkrétne k §101 vyplýva, že týmto ustanovením sa zakladá nová právomoc orgánov verejnej správy odstrániť zistenú nezákonnosť mimo svojho normatívne upraveného inštančného postupu. Inštitút uspokojenia žalobcu je prejavom aplikácie princípu hospodárnosti nadväzujúcej na efektivitu a subsidiaritu súdnej ochrany. Prvýkrát sa v rámci normatívnej úpravy slovenského správneho súdnictva vymedzil právny inštitút, ktorý má zmierovaciu povahu. Právna úprava daná § 101 nemá pritom len kompetenčnú povahu, teda nezakladá len uvedenú právomoc orgánu verejnej správy, ale súčasne aj ustanovuje procesný režim, v akom má orgán verejnej správy pri výkone tejto právomoci postupovať (§ 101 ods. 5). Návrh na uspokojenie je oprávnený podať len žalovaný orgán verejnej správy. Podanie návrhu je procesným právom žalovaného nie jeho povinnosťou. Žalovaný je oprávnený podať návrh na uspokojenie žalobcu správneho súdu od začatia správneho súdneho konania až po vydanie rozhodnutia správnym súdom vo veci samej. Po jeho podaní správny súd preskúmava či v žalovanej veci prichádza do úvahy možnosť uspokojenia žalobcu a to predovšetkým z hľadiska nedotknutia subjektívnych práv tretej osoby. Správny súd participuje na uspokojení žalobcu svojím rozhodovaním. To znamená, že osobitná administratívna právomoc zakotvená v § 101 je podmienená predchádzajúcim výkonom právomoci zo strany správneho súdu (§ 101 ods. 2) O návrhu žalovaného na uspokojenie žalobcu rozhoduje súd uznesením. (Baricová, J., Fečík, M., Števec, M., Filová, A. a kol. Správny súdny poriadok. Komentár. Bratislava: C.H.Beck, 2018, s. 568-570.)

13. Súd dáva do pozornosti, že cieľom tohto inštitútu je poskytnúť priestor správnym orgánom, aby- ak samy uznajú oprávnenosť výhrad uplatnených navrhovateľom voči svojim úkonom - mohli urobiť

nápravu. Vzhľadom k tomu, že uspokojenie navrhovateľa prebieha v rámci súdneho konania, má v ňom logicky nezanedbateľnú úlohu súd, ktorý tento proces riadi, účastníkov konania poučuje o ich právach a povinnostiach a určuje lehoty k jednotlivým úkonom, aby nedošlo k zbytočným prietiahom či neprípustnému znevýhodneniu niektorého z účastníkov. V preskúmvanej veci sa krajský súd návrhom sťažovateľa nezaoberal aj napriek tomu, že § 101 ods. 2 S.s.p. zakotvuje povinnosť súdu o predmetnom návrhu rozhodnúť. Týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo sťažovateľovi ako účastníkovi konania znemožnené, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva zakotvené v S.s.p., krajský súd v predmetnom konaní nepostupoval v súlade so zákonom, čo malo za následok porušenie práva na spravodlivý proces.

14. Vo svetle uvedeného kasačný súd nemohol postupovať inak, ako pristúpiť k zrušeniu napadnutého rozsudku krajského súdu v zmysle § 462 S.s.p. a vráteniu veci súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní je nevyhnutné, aby sa krajský súd zaoberal návrhom sťažovateľa a postupoval v zmysle § 101 S.s.p. vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti. Právnym názorom kasačného súdu je krajský súd viazaný (§ 469 S.s.p.). Krajský súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania v zmysle § 467 ods. 3 S.s.p.

15. O návrhu sťažovateľa na priznanie odkladného účinku podľa § 447 ods. 1 S.s.p. kasačný súd osobitne nerozhodol. Vychádzal zo záveru, že o návrhu na priznanie odkladného účinku nie je potrebné rozhodovať tam, kde kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti bez zbytočného odkladu potom, čo mu bola predložená (v lehote, v ktorej by rozhodoval o samotnom odkladnom účinku).

16. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.